

MÁRKU MÓNIKA

Helytörténeti cikkadatbázis építésébe kezdett a szlovákiai Bibliotheca Hungarica – Szemle a Könyvtárvilág 2021. 1. számából Roncz Melinda cikke alapján

A szlovákiai Fórum Kisebbségkutató Intézet szakkönyvtára, a Bibliotheca Hungarica kiemelt feladatának tekinti a helytörténeti/helyismereti irodalom gyűjtését, archiválását, feldolgozását, visszakereshetővé tételét és szakszerű szolgáltatását. A könyvtári állomány helytörténeti vonatkozású írásai feldolgozásra kerülnek a Huntéka könyvkatalógusban.

A szakkönyvtár hosszú távú tervei között szerepel az állományban megtalálható, Szlovákiában kiadott magyar nyelvű (szlovák-magyar nyelvű) községi és városi lapok helytörténeti cikkeit feldolgozó cikkadatbázis létrehozása ebben a katalógusban.

Ennek kezdetei 2020-ban indultak, a gyűjteményben található 1990 után Csallóköz és Mátyusföld régiókban megjelent községi kiadású sajtótermékek helytörténeti vonatkozású cikkeinek feldolgozásával.

A kapott lista 27 csallóközi és 13 mátyusföldi kiadású folyóiratot tartalmazott. Ezek számbavételét, átnézését és szelektálását követően sor került a hiányok pótlására (kiadótól, internetes online verziókkal).

Ez utóbbiak a Szlovákiai Magyar Adatbank weboldal Digitális tár menüpontjának Regionális lapok mappájában archiválásra is kerültek biztosítva azok távoli elérését.

A számítógépes feldolgozáskor egy-egy helyi községi lap először saját adatlapot kapott, amelyekhez aztán a könyvtárosok a benne szereplő cikkek adatait csatolták. A tárgyszavakkal ellátott bibliográfiai leírások pontosan megadják, hogy egy-egy publikáció hol található, milyen nyelven jelent meg, illetve a szöveghez tartozik-e fotó (amely sok esetben szintén helytörténeti jelentőséggel bír).

A kép forrása: felvidek.ma

Maga a cikkadatbázis pedig a Huntéka könyvtári programban található. Az olvasói felületen az összetett keresés szűkítéseivel lehet az adott listákat megjeleníteni, vagy a gyűjtemények közül kiválasztva a Folyóiratok – törzs címűt, ezzel megjelenítve az eddig feldolgozott állományt.

A könyvtár katalógusán belül épített cikk-adatbázis lényege, hogy az adott település nevére/régióra történő keresések gazdagabb találati halmazt adnak, köszönhetően a katalógusban szereplő egyéb gyűjteményeknek (törzsállomány, hagyatékok, szakdolgozatok, CD gyűjtemény stb.) Mindennek a célja, egy egységes rendszerben felépített és részletesen feldolgozott adatbázis kialakítása, alkalmazkodva a megváltozott felhasználói igényekhez.

A 2020-ban elkezdett munka 2021-ben a csallóközi és mátyusföldi városi lapok helyismereti-helytörténeti vonatkozású cikkeinek feldolgozásával folytatódik. A "Harminc év helytörténeti cikkei a községi lapok hasábjain" című projekt a Kisebbségi Kulturális Alap (Szlovákia) támogatásával valósult meg.

MÁRKU MÓNIKA

Beszámoló a Qulto Szakmai Napokról – Szemle a Könyvtárvilág 2021. 1. számából Kecskeméti Gergely cikke alapján

Az Országos Széchényi Könyvtár Olvasószolgálati és Tájékoztatási Osztálya készített egy gyorsjelentést a 2021. február 3-4-én online formában megrendezésre került Qulto Szakmai Napok programjairól, melyet Kecskeméti Gergely, az OSZK Információ- és Tartalomszolgáltatási Főosztály főosztályvezetője publikált a Könyvtárvilág 2021. 1. számában.

A szakmai program a cég tavalyi eredményeinek beszámolójával kezdődött a cég három képviselőjének, Kármán Lászlónak, Czoboly Miklósnak és Tarjáni Gyulának az előadásával.

Az eredmény-beszámolót követően Pancza János tartott előadást a Qulto Ökoszisztémáról, és ennek négy sarokkövéről („Manage – Digitize – Connect – Attract”). A Qulto2 mikroszervíz architektúrájú, felhő alapú, FOLIO-kompatibilis könyvtári szolgáltatási platform, amely a könyvtárak saját fejlesztéseinek is teret enged.

Részét képezik a gyűjtemények leírásához használt rendszerek (Manage: Huntéka, Corvina), a digitális örökséget kezelő termékek (Digitize: Digitize szoftver, IKR médiamodul, Qulto Repozitórium, DSpace), az adatok gazdagítását és közvetítését elősegítő termékcsoport (Connect: FRBR OPAC, Monguz Opac3, Qulto ReCat, eCard), és a digitális tartalmak újrahasonosítását szolgáló termékek (Attract: Education, Városfoglaló, Guide).

Pancza Jánost Fülöp Endre előadása követte, aki a Qulto Szemantikus Tudáshálóról beszélt. Ez a létrejött új tudás egy kutatásfejlesztési projekt eredményeként eredetileg FRBR-katalógusnak épült, elsősorban oktatási és turisztikai felhasználási lehetőségekkel.

Lényege: lehetővé teszi földrajzi helyek irodalmi művekhez kapcsolását (irodalmi helyszínek), ma már kevésbé használt szavak jelentésének megmutatását múzeumi katalógusokból vett képekkel (múzeumi tárgyak), művekhez és kifejezési formákhoz kapcsolódó szerzői jogi információk nyújtását és FRBR-rekordok szolgáltatását.

A különböző entitások kezelését az FRBR modell teszi lehetővé és részben mesterséges gépi tanulással történne az új adattartalom rekordokhoz rendelése.

Könyvtár a zsebben – eCard release! - Ez volt a címe a következő előadásnak, melyben Erdős Zoltán a könyvtári olvasójegy funkcióival bíró mobil alkalmazás használatát mutatta be.

Az eCard könnyen kezelhető, a felhasználó regisztrálhatja olvasójegyeit és nyomon követheti könyvtári tevékenységét (kölszönzés, előjegyzés, félretétel, beiratkozás érvényessége, pénzügyek), kereshet a könyvtári katalógusban, használhatja az útvonaltervezőt és minden tranzakciónál lehetősége van biometrikus azonosításra.

Az alkalmazás jelenleg a Huntéka és Corvina integrált könyvtári rendszerekkel kompatibilis, és a Google Play Store-on keresztül már letölthető.

Deák Gábor a kulturális örökséget hasznosító mobilos applikációkat mutatott be: a Városfoglaló 2.0 nevű helyismereti játékot; a

kvízkérdéseket tartalmazó Kérdésbankot, a gömbpanorámás virtuális kiállításokat kínáló Qulto 360 alkalmazást, a fejlesztés alatt álló Storytellinget és az irodalmi vonatkozású helyszíneket összekötő LiteraTúra Mobil Appot. Mindegyik alkalmazás rendelkezik adminisztrációs felülettel is, így a tartalom jogosultságok birtokában bővíthető.

Dr. Kovács Béla Lóránt, a debreceni Méliusz Juhász Péter Könyvtár hamarosan induló új szolgáltatásáról számolt be: a Foxpost automaták mintájára könyvkiadó automatákat helyeznek el a város több pontján, ami lehetővé teszi, hogy a beiratkozott olvasók az automaták segítségével bonyolíthassák le a kölcsönzést és a visszavételt a nap bármely szakában, RFID technológia segítségével. A szekrények a Qulto által fejlesztett szoftverrel működnek.

A szakmai rendezvényen részt vett Szóllás Péter könyvtári és levéltári főosztályvezető (EMMI) is, aki beszélt a veszélyhelyzeti előírásokról, és bemutatta, hogyan alakította át a járvány a könyvtárak és levéltárak működését az elmúlt egy évben.

Sikeresnek nevezte és kiemelte az intézmények gyors és rugalmas reagálását, az ebben az időszakban nyert tapasztalatok fontosságát, jó gyakorlatok kialakítását, valamint a prioritások változását, a digitalizálás előtérbe kerülését.

A programokat egy kerekasztal-beszélgetés zárta Szóllás Péter főosztályvezető; Dr. Fodor Péter, Szeberényi Gábor, Dr. Horváth Sándor Domonkos, Ringert Csaba intézményvezetők és Hollanda Andrea sepsiszentgyörgyi könyvtáros részvételével. A jelenlévők rövid helyzetjelentésben összegezték a zárva tartás alatt is működő könyvtári szolgáltatásokat.

Megállapítható tehát, hogy a pandémia időszaka alatt megerősödtek a meglévő folyamatok (online ügyfélszolgálat, digitális tartalmak szolgáltatása), fejlődött a belső kommunikáció és a szervezeti kultúra. Növekedett és kiterjedt a könyvtárak jelenléte az online térben a különféle közösségi médiák, a blogok, és youtube-csatornák által.

qulto
for culture & knowledge

Hagyd otthon az olvasójegyet!

Töltsd le a Qulto eCard applikációt könyvtári ügyeid intézésére!

GET IT ON Google Play

A kép forrása: facebook.com/qultoeu